

חוק להארכת תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה). תשכ"ד-1964 *

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958¹, בנוסח הניתן בתוספת, הארכת תוקף מאורך בזה עד יום י' בניסן תשכ"ו (31 במרס 1966).
2. תחילתו של חוק זה היא ביום כ"ב באב תשכ"ד (31 ביולי 1964).
3. שר האוצר, או מי שהוסמך על ידיו לכך, רשאי לפטור מחזיק טובין מתשלום היטל שהוטל על פי צו שעת חירום (שיעור תשלום חובה על מחזיקי טובין), תשכ"ב-1962², אם הוכח להנחת דעתו כי למחזיק הטובין אין ולא יכול להיות, בשל אותם טובין, כל יתרון עסקי לרבות ריווח עודף, כתוצאה מהפחתת שער החליפין של המטבע.

התוספת

(סעיף 1)

"בתוקף הסמכות שהוענקה לי לפי סעיף 9 (א) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח-1948³, אני מתקין תקנות אלה:

תגורות

1. בתקנות אלה –
 - "השר" – חבר הממשלה שנתמנה על ידיה לביצוע תקנות אלה;
 - "הספקה" – עסקה בטובין שיש בה תמורה, בין לשוק המקומי ובין לשוקי חוץ, לרבות חלוקת טובין, בין בהפקת רווחים ובין ללא הפקת רווחים;
 - "טובין" – לרבות מטבע-חוץ, שנרכש בהיתר מאת המפקח על מטבע-חוץ או שנתקבל תמורת יצוא, או זכות למטבע-חוץ כאמור, בכל צורה שהיא, בארץ או מחוצה לה;
 - "ייצור" – לרבות שינוי טובין מבהיגת הצורה, הטיב, האיכות או מכל בהיגה אחרת, מזיגתם או אריזתם, וכן ייצורה או גידולה של תוצרת חקלאית;
 - "מחזיק טובין" – מי שברשותו או בפיקוחו נמצאים טובין, המשמשים או נועדים לשמש לו להספקה, לייצור או למתן שירותים;
 - "היטל" – ההיטל לזויסות השיווק והכוונתו המוטל לפי תקנה 2;
 - "פקיד מכס", "גובה מכס" ו"רשות המכס" כמשמעותם בפקודת המכס⁴.
2. רשאי השר לקבוע, בצו, שמחזיק טובין שיפורטו בצו ישלם עליהם, למען המטרות שפורטו בו, היטל בסכום מסויים או באחוז מסויים ממחיר הטובין או לפי חישוב אחר, הכל כפי שייקבע בצו.
3. על צו לפי תקנה 2 יחולו הוראות סעיף 2 לחוק מסי מכס ובלו (שינוי תעריף), תש"ט-1949⁵, כאילו ההיטל היה מס כמשמעותו בסעיף האמור.

* נתקבל בכנסת ביום כ"א באב תשכ"ד (30 ביולי 1964); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 607, תשכ"ד, עמ' 118.

¹ ס"ח תשי"ט, עמ' 18; ס"ח תשי"ד, עמ' 43; ס"ח תשכ"א, עמ' 62; ס"ח תשכ"ב, עמ' 57; ס"ח תשכ"ג, עמ' 76; ס"ח תשכ"ג, עמ' 124; ס"ח תשכ"ד, עמ' 72.

² ק"ת תשכ"ב, עמ' 1280.

³ ע"ר תש"ח, חוט' א' מס' 2, עמ' 1.

⁴ חוקי א"י, כרך א', פרק מ"ב, עמ' 593.

⁵ ס"ח 19, תשי"ט, עמ' 154.

4. לא ישתמש השר בסמכות לפי תקנה 2 אלא אם היה לו יסוד סביר להניח כי הדבר דרוש לאחת ממטרות אלה:

- (1) הסדרת הביקוש או התצרוכת של טובין, לרבות מניעתם של עודפים או הוזלתם של טובין;
- (2) הגנה על תוצרת הארץ מפני התחרות של מוצרי יבוא;
- (3) קיום מחיר אחיד או יציב לטובין;
- (4) ספיגתו או מניעתו של ריווח עודף, בין אם נקבע לטובין מחיר מקסימלי או קבוע לפי כל דין ובין אם לאו, אם הריווח אינו נובע מעמלו או מעילותו של מחזיק הטובין.

בתקנה זו –

“יעילות” – פעולה שגרמה להורדת הוצאות הקשורות בקנייתם, ייצורם או הספקתם של טובין מתחת להוצאות שאלמלא פעולה כזו היה על מחזיק הטובין להוציאן, אם ההורדה הזאת היא פרי הכשרון, הידע או היוזמה האישיים של מחזיק הטובין במסגרת הדין וכללי ההגנות המסחרית;

“ריווח” – ריווח מחושב במטבע ישראלי.

5. ההיטל ייגבה על פי פקודת המסים (גביה)⁹, כאילו היה מס כמשמעותו באותה פקודה, אך סעיף 12 לאותה פקודה לא יחול על הגביה.

גביית ההיטל

6. (א) השר רשאי לקבוע, בצו, מועדים לסילוק היטלים, את מקום סילוקם ואת דרכי הסילוק, וכן רשאי הוא לקבל מהחייב בהיטל התחייבות לסילוקו וערובה לקיום התחייבות זו.

מועדים לסילוק
ההיטל ודרכי
הסילוק

(ב) השר רשאי כתנאים הנראים לו לדחות סילוק ההיטל, כולו או מקצתו, למועד

אחר.

7. לא סילק מחזיק טובין את ההיטל, כולו או מקצתו, במועד שנקבע בצו או במועד האחר כאמור בתקנה 6 (ב), רשאי השר –

צו הקפאה
ותשלום ריבית

(1) לאסור, עד לסילוק ההיטל, את העברת הבעלות או החזקה בטובין שעליהם הוטל ההיטל, וכל עסקה אחרת בהם, או את טלטולם של הטובין האמורים הנמצאים ברשותו של החייב בהיטל או בפקוחו;

(2) לחייב את החייב בהיטל בתשלום ריבית עד 11% לשנה מהיום שנקבע לסילוק ההיטל עד ליום פרעונו בפועל, ולענין הגביה דין הריבית כדין ההיטל.

8. שר המשפטים ימנה ועדה של שלושה להיות ועדת ערר לענין היטלים; יושב ראש הוועדה יהיה שופט בית משפט מחוזי ולפחות אחד מיתר שני חבריה יהיה נציג הציבור; הודעה על מינוי ועדת ערר, הרכבה ומענה תפורסם ברשומות.

ועדת ערר

9. הוטל היטל שלא לפי סכום מסויים או אחוז מסויים אלא בדרך של חישוב אחר, רשאי מי שרואה עצמו נפגע על ידי קביעת סכום ההיטל שעליו לשלמו לערור לוועדת הערר. הערר יוגש תוך שלושים יום מהיום שבו ההודעה על הקביעה הגיעה לידיעת העורר, אלא שיושב ראש הוועדה רשאי להאריך המועד האמור אם הערר מבוסס על נחונים שלא היו בידי העורר תוך המועד האמור או אם ישנה סיבה מוצדקת אחרת.

ערר

⁹ חוקי אי, כרך ב', טרק קל"ז, עמ' 1374.

10. ועדת הערר אינה קשורה בנתונים שעליהם מבוססת הקביעה והיא רשאית לאשרה, לשנותה או לבטלה. החלטת ועדת הערר
11. הגשת הערר לא תעכב את גביית ההיטל אלא אם הורה על כך יושב ראש הועדה, לאחר ששמע את נציג השר. עיצוב הביצוע
12. לועדת הערר יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניקן לועדת חקירה לפי סעיף 5 לפקודת ועדות חקירה.⁷ סמכויות ועדת הערר
13. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר סדרי הדין לפני ועדת הערר, ובמידה שלא עשה כן תקבע ועדת הערר בעצמה את סדרי הדין לפנייה. סדרי הדין של ועדת הערר
14. החייב בתשלום היטל וכן כל אדם אחר, חוץ מן החסין על פי כל דין מלמסור עדות לפני בית המשפט, חייב, לפי דרישתו של השר או של מי שהוסמך על ידיו בכתב, למסור ידיעות, פנקסים, מסמכים ותעודות אחרות, שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח את ביצוען של תקנות אלה. מסירת ידיעות, מסמכים ותעודות אחרות
15. (א) מי שעשה אחת מאלה:
 (1) מסר, לענין תקנות אלה, לשר או למי שהוסמך על ידיו, ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שהם כוזבים כפרט חשוב;
 (2) העלים, השמיד, שינה או סירב למסור ידיעה, פנקס, מסמך או תעודה אחרת שנדרש למסרם לפי תקנות אלה;
 (3) עבר על צו לפי תקנה 7 (1);
 (4) הפריע לאדם הפועל בשליחות השר לבצע את סמכויותיו לפי תקנות אלה או מנע זאת ממנו;
 (5) עשה מעשה מרמה כדי להתחמק מסילוק ההיטל שנתחייב בו, ענשים
- דינו – מאסר שנתיים או קנס 5,000 לירות או פי שלושה משווי הטובין אשר בקשר אחת נעברה העבירה, הכל לפי הסכום הגדול יותר.
- (ב) נעברה עבירה על תקנות אלה במהלך עסקו של חייב בהיטל, על ידי פקיד, פועל, שליח, סוכן או בא כוחו של החייב בהיטל, אחראי לעבירה גם החייב בהיטל עצמו, אם לא הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת קיומן של תקנות אלה ושהעבירה נעברה שלא בידיעתו.
- (ג) נעברה עבירה על תקנות אלה על ידי חבר בני אדם, אחראי לעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף, מנהל חשבונות או פקיד אחראי של אותו חבר, אם לא הוכיח שנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת קיומן של תקנות אלה או שהעבירה נעברה שלא בידיעתו.
16. (א) נקבעו בצו המטיל את ההיטל תנאים להחזרת היטל או מקצתו, יחזור כמותנה למשלם ההיטל אם נתקיימו התנאים. החזרת היטל
- (ב) נגבה היטל בטעות, או נגבה יותר מהסכום המגיע, יחזור ההיטל או העודף שנגבה למי ששילמו.

⁷ חוקי אי"י, כרך א', סק 162 עמ' 162.

(ג) היה לשר יסוד סביר להאמין שטובין החייבים בהיטל ניזוקו, או שנשלחה בהם יד לפני כניסתם לישראל, או כשהם בפיקוחה של רשות המכס, יפחית את ההיטל, יחזירו או יפטור את החייב בהיטל מתשלומו, כולו או מקצתו הכל במידה שהדבר נראה לו לפי היקף הנזק. הרואה עצמו מקופח בהחלטה לפי תקנת-משנה זו רשאי לערר עליה בפני בית המשפט המחוזי.

הישבון ביצוא
טובין שלא חל
בהם שינוי

17. טובין שיוכאו והם מיוצאים תוך שנה מיום היבוא, כמוכח לפי רשימותיה של רשות המכס, באריזתם המקורית או באריזה חדשה שנעשתה במעמדו של פקיד מכס, יושב סכום ההיטל ששולם עליהם, אלא שרשאי השר להורות על ניכוי סכום שלא יעלה על 10% מסכום ההיטל, ובלבד שהטובין לא היו בשימוש בישראל וזהותם נקבעה, להנחת דעתו של גובה המכס אשר במקום שממנו מיוצאים אותם טובין, על ידי השוואה עם הפרטים שנרשמו במקום היבוא.

הישבון ביצוא
טובי יבוא שחל
בהם שינוי

18. (א) מוצרים שיוצרו או נארוזו בישראל והם מיוצאים לחוץ-לארץ, יושב ההיטל על הטובין ששימשו בייצורם או באריזתם.

(ב) לא יינתן הישבון לפי תקנה זו, אלא על אותה כמות חמרים שהוכח לגביה, להנחת דעתו של גובה המכס, כי ההיטל החל עליה לפי תקנות אלה אמנם שולם.

(ג) הוראות תקנה זו אינן גורעות מהוראות תקנה 16 (א).

19. השר רשאי לאצול לאחר מסמכיותו לפי תקנות אלה, למעט סמכויות לפי תקנה 2.

אצילות סמכויות

20. מי שעוסק בשירות של הסעת נוסעים או הובלת טובין, לרבות כל שירות הניתן בטעינת טובין או בפריקתם, או בהחסנתם או כביטוחם, דינו כדין מחזיק טובין ותקנות אלה יחולו לגביו, בשינויים המחוייבים לפי הענין ובשינויים נוספים אלה:

היטל על
שירות הובלה

(1) בכל מקום בו מדובר על "מחיר" קרי "שכר";

(2) בתקנה 7 (1), אחרי "או החזקה בטובין" יבוא "או את עשיית השירות";

(3) בכל מקום בו מדובר על "מחזיק טובין" קרי "עושה שירות";

(4) בכל מקום שבו מדובר על "טובין" קרי "שירות".

21. לתקנות אלה ייקרא "תקנות-שעת-חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958".

השם

לוי אשכול
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה